

รายการอ้างอิง

- เอกสารต้นต้น (ตีพิมพ์แล้ว และยังไม่ตีพิมพ์)
กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย. รายงานผลงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาประชาบาล.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง. 2512.
- กองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา. รายงานการวิจัยองค์ประกอบที่เอื้ออำนวยและ/หรือ
เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงการประถมศึกษาในอนาคต. กรุงเทพฯ : กระทรวง
ศึกษาธิการ. 2520.
- กองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา. รายงานการวิจัยอันดับที่ 8 สัมฤทธิผลการจัดการ
ศึกษากาบบังคับ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา. 2516.
- กองจดหมายเหตุแห่งชาติ. ม.ร.6 ศ/10 รายงานการประชุมจัดการศึกษาในหน้าที่กระทรวง
ธรรมการและกระทรวงนครบาล ร.ศ.130
- กองจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารรัชกาลที่ 5 แผ่น ศ.2 ตรวจและจัดโครงการศึกษา 1 - 12
ร.ศ.111 - 129. เอกสาร ศ.2/5
- กองจดหมายเหตุแห่งชาติ. ม.ร.5 ศ.2 ตรวจและจัดโครงการศึกษา
- กองจดหมายเหตุแห่งชาติ. ม.ร.6 ศ/10 ความเห็นที่จะจัดการศึกษา ร.ศ.131
- กองจดหมายเหตุแห่งชาติ. สป.2 32/4 คำอธิบายเพิ่มเติมข้อที่เกี่ยวกับความมุ่งหมาย และวิธี
ดำเนินการแห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2464 ฉบับที่ 1 และ 2 ในส่วนที่
เกี่ยวกับเงินศึกษาพลีและผู้เป็นกำลังช่วยเหลือในการศึกษา
- กองจดหมายเหตุแห่งชาติ. ศธ.2/360 พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2478
- กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สภาพสังคมไทยในอนาคต. กรุงเทพฯ.
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป..
- การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์, โครงการ. ข้อเสนอปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : ฝ่าย
เลขานุการโครงการการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด. 2539.
- การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์, โครงการ. ความฝันของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : ฝ่ายเลขานุการ
โครงการการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด. 2539.
- การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์, โครงการ. ยุทธศาสตร์การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์.
กรุงเทพฯ : ฝ่ายเลขานุการโครงการการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ ธนาคารกสิกรไทย
จำกัด. 2539.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. โครงการทดลองบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
กึ่งกาญจน์. 2504.

กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง. รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานปกครอง. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ข่าวพาณิชย์. 2527.

กิริติพงศ์ แนวมาลี, ณัฐทยา ขวัญรักษ์, ประวิทย์ ก้องกิริติ และวัน พรหมแพทย์. นโยบาย
พรรคการเมืองในการเลือกตั้ง 2538. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา 2538.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการติดตามผลการพัฒนาการศึกษา
ตามแนวปฏิรูปการศึกษาเรื่อง โครงสร้างระบบบริหารการศึกษาและการกระจาย
อำนาจการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
2532.

คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเฉลิมฉลองราชสมบัติครบ 100 ปี ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว. เอกสารเรื่องจัดการศึกษาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา พระสุเมรุ. 2511.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2502-2509). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ
แห่งชาติ. ม.ป.ป.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2510-2514). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ
แห่งชาติ. 2510.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2515-2519). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ
แห่งชาติ. 2515.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520-2524). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ
แห่งชาติ. 2520.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ
แห่งชาติ. 2525.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ

แห่งชาติ. 2534.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ. 2535.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) (ฉบับร่าง). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2510 - 2514). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2510.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2515-2519). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2515.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520-2524). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี 2520.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนศึกษา. 2525.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535.

คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. รายงานฉบับย่อการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี (4 ธันวาคม 2517). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2518.

คณะกรรมการพิจารณาปัญหาการศึกษาประชาชน. การประอมศึกษาแห่งชาติ ร่างพระราชบัญญัติเพื่อเปลี่ยนแปลงระบบบริหารการประอมศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ท. เมษายน 2523.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา 411600 ชุดที่ 1 - 4. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. แผนพัฒนาการเมืองฉบับแรกของไทย : คำกราบบังคมทูลของเจ้านายและข้าราชการให้เปลี่ยนแปลงการปกครอง ร.ศ. 103. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษร

สัมพันธ. 2513.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช และชัตติยา กรรณสูต. เอกสารการเมืองการปกครองไทย (พ.ศ. 2417 - 2477). กรุงเทพฯ : สถาบันสยามศึกษา สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย. 2532.

ชำนาญ ยุวบูรณ์. การรวมอำนาจและการกระจายอำนาจการปกครองของกฎหมายไทย.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น. 2503.

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์ และถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์ (รวบรวม). กฎหมายเกี่ยวกับการบริหาร การศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช. 2516.

ดวงเดือน พิศาลบุตร. ประวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะ ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ม.ป.ป.

ดำรงราชานุภาพ, กรมพระยา. ประวัติศาสตร์สังเขปแห่งการศึกษาประเทศสยาม. ที่ระลึกใน งานพระราชทานเพลิงศพ มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี (เปีย มาลากุล). เมษายน 2463.

दनัย ไชโยธา และ นันโท อ่อนเจริญ. วิวัฒนาการรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. 2536.

ดวงรัตน์ เล่าห์ตอดพงษ์ศิริ. การกบฏ ปฏิวัติ และรัฐประหาร ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบัน ใน ข้อมูลพื้นฐาน ปีที่ 2 ฉบับที่ 4 พฤษภาคม 2537 ฝ่ายบริการค้นคว้า หอสมุด รัฐสภา.

เดช บุญนาค. ประมวลเหตุการณ์สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาของไทยระหว่าง พ.ศ. 2367 - 2459. ม.ป.ท. ม.ป.ป.

เดช บุญนาค. การปกครองระบบเทศาภิบาลของประเทศสยาม พ.ศ. 2325 - 2458.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2527.

ประยูร กาญจนดุล. คำบรรยายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย . 2535.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน ก. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.พ.. 2538.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน ข. ร่างพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจการจัดการและการ บริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ... (ร่างที่ 4). กรุงเทพฯ : กระทรวง ศึกษาธิการ. 2538.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514). . กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ. 2510.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 3

(พ.ศ.2515-2519) .. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ. 2515.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 4

(พ.ศ.2520-2524) .. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. 2519.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 5

(พ.ศ.2525-2529).. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดรุ่งเรืองการพิมพ์. 2526.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 6

(พ.ศ.2530-2534) . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์. 2535.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 7

(พ.ศ.2535-2539). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. 2535

ปิยนาด บุณาค. ความขัดแย้งที่สำคัญระหว่างกระทรวงต่าง ๆ ในสมัยปฏิรูป (พ.ศ.2435 -

2453) : การวิเคราะห์เชิงทฤษฎีในเอกสารประกอบการสัมมนาเพื่อแนวทางการ

วิจัย "100 ปี แห่งการปฏิรูปการปกครองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัว : พัฒนาการและผลกระทบต่อสังคมไทย" ณ ห้องประชุมสารนิเทศ

หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ 17 มกราคม 2534.

รอง ศยามานนท์. ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435 - 2507. กรุงเทพฯ : กระทรวง

ศึกษาธิการ. 2507.

ระลึก ธานี. วิวัฒนาการในการจัดการศึกษาภาคบังคับของไทย (พ.ศ. 2475 - 2503).

กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2527.

เรื่องชัย จงสงวน. กระทรวงมหาดไทยกับการศึกษาประชาบาล ศึกษาหน้าที่ บทบาท และ

ปัญหา. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2515.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยามและพระราชบัญญัติประจำบ้าน. พิมพ์เป็นที่ระลึกในงาน

พระราชทานเพลิงศพมหาอำมาตย์โท เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (ปลื้ม สุจริตกุล)

วันที่ 2 มิถุนายน 2478. พระนคร : โรงพิมพ์ทรงธรรม. 2478.

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 ตอนที่ 18 วันที่ 28 มิถุนายน 2479 เรื่อง พระราชบัญญัติ

ประถมศึกษา พุทธศักราช 2478.

เลขาธิการรัฐสภา, สำนักงาน. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 พร้อม

ด้วยการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการ

รัฐสภา. 2531.

วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา. ลายพระหัตถ์เกี่ยวกับการศึกษา.

- กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย. 2514.
- วราณี โอสธารมย์. การศึกษาในสังคมไทย พ.ศ. 2411 - 2475. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2524.
- วิจิตรา วิเชียรชม. รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2536.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. นโยบายด้านการศึกษาของคณะรัฐมนตรีคณะที่ 1 - 51. กรุงเทพฯ :
บริษัทอักษราพัฒนา. 2536.
- วุฒิชัย มูลศิลป์. การปฏิรูปการศึกษาในรัชกาลที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สมาคม
สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย. 2516.
- วันทนา เลิศสินไทย. นโยบายการจัดการศึกษาและการขยายการศึกษากภาคบังคับของ
ประเทศไทย พ.ศ. 2503 - 2520. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง ก. ร่างการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2536.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง ข. (ร่างครั้งที่ 2) การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ, 2536.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง ค. ร่างพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาของกระทรวง
ศึกษาธิการ พ.ศ....., กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ,
2536 .
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 100 ปี กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุพ. 2535.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา. 2532.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.
2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. 2535.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. การศึกษาสมัยที่มหาอำมาตย์เอก พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าธานีนิวัต
ทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการ ปาฐกถา ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล
แสดง ณ สยามสมาคม เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2512. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว. 2517.
- สนธิ เตชานันท์. แผนพัฒนาการเมืองไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามแนวพระราช

ตำราของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2469 - 2475).

กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2519.

สยามจดหมายเหตุ. บันทึกข่าวสารและเหตุการณ์บันทึกประวัติศาสตร์รัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 - 2519. กรุงเทพฯ : สยามบรรณ. 2520.

สพโชค ลขิตากุล และไตรรัตน์ สุวรรณประภัสสร. หลักกฎหมายปกครองและประมวลพระราช

บัญญัติกฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ : ลขิตามาร์เกตติ้ง. 2531.

สภาการศึกษาทามกฎราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์. ประมวลพระนิพนธ์สมเด็จพระ

มหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทามกฎราช

วิทยาลัย. 2514.

ลีปนันท เกตุทัต. การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม รายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานปฏิรูป

การศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2518.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535.

กรุงเทพฯ : พันนี้พับลิชชิง, 2535.

สัมฤทธิ์ มีวงศ์อุโฆษ (บรรณาธิการ). สยามจดหมายเหตุบันทึกข่าวสารและเหตุการณ์บันทึก

ประวัติศาสตร์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2475 - 2519. กรุงเทพฯ :

บริษัทสยามบรรณจำกัด. ม.ป.ป.

สรุปรายงานการประชุมชี้แจงเรื่องการกระจายอำนาจแก่ กระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง.

วันพฤหัสบดีที่ 7 เมษายน 2537 ณ ห้องประชุมชั้น 4 ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล.

อมร จันทรสมบูรณ์. ประมวลพระราชบัญญัติแห่งกฎหมายปกครอง (เฉพาะเรื่อง). กรุงเทพฯ :

ม.ป.ท., 2519.

เอกสารขึ้นรอง (ตีพิมพ์และยังไม่ได้ตีพิมพ์)

ก้อ สวัสดิทานิชย์. องค์การปกครองท้องถิ่นกับการศึกษา ใน ธนู แสงศักดิ์ และ ช่าง บัวศรี.

ทฤษฎีและแนวคิดในการจัดการและบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สมาคมการศึกษา
แห่งประเทศไทย. 2509.

กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อ

พัฒนาประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535.

กนก วงศ์ตระหง่าน. การเมืองในระบบประชาธิปไตยไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์-

มหาวิทยาลัย. 2529.

กนก วงศ์ตระหง่าน. พรรคการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2536.

กนก วงศ์ตระหง่าน. มิติทางการเมืองในปรากฏการณ์ของสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2529.

กนก วงศ์ตระหง่าน. วัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ในเอกสารการสอนชุดวิชา วิชาพัฒนาการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช. 2532.

กระมล ทองธรรมชาติ และสมบูรณ์ สุขสำราญ. เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการปกครองและรัฐธรรมนูญ ของสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์. 2513.

การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์, โครงการ. การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ สู่ความก้าวหน้า และความมั่นคงของชาติในทศวรรษหน้า. เอกสารประกอบการสัมมนาระดับชาติเรื่อง ยุทธศาสตร์การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. 18 ตุลาคม 2538

กุลธน ธนาพงศธร. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ. ในเอกสารประกอบวิชานโยบาย สาธารณะและการวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมิกราช. 2532.

เกรียง เอี่ยมสกุล. การรวมและการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาในแง่ปฏิบัติ. ม.ป.ป. ม.ป.ท.

แก้วสรร อติโพธิ์. การมีส่วนร่วมของประชาชน : ฤกษ์สำคัญในการพัฒนาระบบประชาธิปไตย ใน อภิญา วัฒนมงคลมาศ และ รุตินันท์ พงษ์สุทธิวิทย์ (บรรณาธิการ). ประเทศไทย มุ่งเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 : ประเด็นสำคัญในนโยบายสาธารณะและต่างประเทศของไทย ในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ. สถาบันศึกษาและความมั่นคงนานาชาติ. 2537.

แก้วสรร อติโพธิ์. ประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ : ฤกษ์สำคัญของการพัฒนาการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา. 2540.

โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. รัฐศาสตร์และการเมือง. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย. 2538.

กระทรวงศึกษาธิการ. ร่างครั้งที่ 2 การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2535.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาของประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาระบบการศึกษาและวางแผนมหภาค สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. เอกสารรายงานการประชุม กกศ. ครั้งที่ 4/2537 วันที่ 22 เมษายน 2537 ในวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณาหัวข้อ การ

จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544).

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาของประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก.

กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาระบบการศึกษาและวางแผนมหภาค สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ. 2539.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือแปลงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดเม็ดทรายพรินต์ติ้ง. 2539.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การปฏิรูปแผนการศึกษาแห่งชาติ. วารสารสภา
การศึกษาแห่งชาติ ฉบับพิเศษ. 2519.

คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย. ข้อเสนอกรอบความคิดในการปฏิรูปการเมืองไทย. กรุงเทพฯ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2538.

คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย. รายงานวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการเมืองไทย
15 เล่ม. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2538.

คณะนิสิตปริญญาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

โฉมหน้าใหม่และเทคโนโลยีการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์.
2516.

คณะกรรมการวางแผนพัฒนาคนและสังคม. ร่างแผนพัฒนาคนและสังคม ในช่วงแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544). กรุงเทพฯ :

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2538.

ศีกฤทธ์ ปราโมช, ม.ร.ว.. สังคมสมัยอยุธยาในหนังสืออ่านประกอบพื้นฐานอารยธรรมไทย

ตอนพื้นฐานประวัติศาสตร์สังคมและการเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์. 2516.

จรรยา วงศ์สายัณห์. การศึกษาไทยภายใต้ระบบรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา. 2531.

จรรยา สุภาพ. การวิเคราะห์กลุ่มผลประโยชน์ในฐานะกลุ่มอิทธิพลทางการเมือง. ในการเมือง
และสังคม. กรุงเทพฯ : หน่วยผลิตเอกสาร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519.

จรรยา สุภาพ. ระบบการเมืองเปรียบเทียบ (ประชาธิปไตย : เผด็จการ) และหลักวิเคราะห์
การเมืองแผนใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2519.

จรรยา สุภาพ. หลักรัฐศาสตร์ฉบับพิศดาร : แนวทฤษฎีและประยุกต์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
2518.

จุมพล พูลภัทรชีวิน. EDFR. ม.ป.ท.. ม.ป.ป. เอกสารอัดสำเนา.

จุมพล หนิมพานิช. แนวคิดพื้นฐานในการศึกษาการเมืองเปรียบเทียบ. ในเอกสารการสอนชุดวิชา

ระบบการเมืองเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช.

2527.

จุมพล หนิมพานิช. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการทางการเมือง. ในเอกสารการสอนชุดวิชาสถาบัน
และกระบวนการทางการเมือง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

2532.

ฉลองศักดิ์ เขียววิชัย. สื่อมวลชนกับการพัฒนาการเมือง. ในลิขิต ธีรเวคิน (บรรณาธิการ).

การพัฒนาการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา. 2519.

เฉลิมเกียรติ ผิวนวน. ความคิดทางการเมืองของปรีดี พนมยงค์ : บทความประกอบการ
สัมมนาถึงศตวรรษธรรมศาสตร์ 2477 - 2527. กรุงเทพฯ. สถาบันไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2527.

ชลลดา จิตติวัฒนพงศ์. การกระจายอำนาจ : ประสบการณ์ของประเทศญี่ปุ่นกับแนวทางสำหรับ
ประเทศไทย. รายงานการวิจัย กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

2538.

ชมรมนักบริหารข้าราชการพลเรือน, การเสวนาทางวิชาการเรื่องการกระจายอำนาจ :

ประโยชน์ต่อประชาชนและผลกระทบต่อราชการ, กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะ
กรรมการข้าราชการพลเรือน. 2537.

ชนิดา รัชพลเมือง. การศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไอเดียนส์โตร. 2532.

ชนิดา รัชพลเมือง. สังคมวิทยาการศึกษา : สาระดัดและแนวความคิดและทฤษฎี. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531.

ชโลธร ฝาโคตร. การพัฒนาการปกครองท้องถิ่นไทยในระยะ พ.ศ. 2517 - 2519. วิทยานิพนธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2521.

ชัยยงค์ วุฒิมานนท์. ปัญหาการกระจายอำนาจในท้องถิ่น : ศึกษากรณีรูปแบบสภาตำบล.

วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2521.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. การเมืองการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทย (พ.ศ. 2411 - 2475).

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ. 2523.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. รัฐกับสังคม : ไตรลักษณ์รัฐไทยในพุทธสังคมสยาม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2533.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ประเทศไทยกับการพัฒนาการเมือง. กรุงเทพฯ : ชมรมประวัติศาสตร์

ชุมนุมวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2517.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. 100 ปีแห่งการปฏิรูประบบราชการ : วิวัฒนาการของอำนาจรัฐและอำนาจ

- การเมือง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2538.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ศักดินากับพัฒนาการของสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นำอักษร. 2519.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. รัฐ, พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- เชิญ ชวิณณ์ สุวรรณมงคล. ทฤษฎีวิเคราะห์ระบบการเมือง. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. 2534.
- ญาติ ไหวดี. การปกครองของไทย เล่ม 1 และเล่ม 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2519.
- ติน ปรัชญพฤทธิ์. การบริหารการพัฒนา : ความหมาย เนื้อหา แนวทาง และปัญหา,
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535.
- ติน ปรัชญพฤทธิ์. ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
2536.
- ติน ปรัชญพฤทธิ์. รัฐศาสตร์เปรียบเทียบ : เครื่องมือในการพัฒนาประเทศ, กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- เต็ม แยมเสมอ. การบริหารการประถมศึกษาอุปคณะกรรมกร(สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสมัย. 2524.
- โฆสิต บั้นเปี่ยมรัษฎ์. การพัฒนาประเทศไทย แนวความคิดและทิศทาง, พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ดอกเบี๋ย, 2536.
- รูปนรรต วัฒนาภรณ์. กระบวนการสื่อสารกับการใช้ความรุนแรงทางการเมือง "พฤษภาทมิฬ". ใน
10 ปี รัฐศาสตร์ มสธ. : รวมบทความวิชาการรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2535.
- ณรงค์ พรพิริยะกุลชัย. ประเทศไทยกับการพัฒนาการเมือง. กรุงเทพฯ : ชุมชนวิชาการ
อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2517.
- เดกิงศักดิ์ พัฒโน. การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการศึกษาประชาบาล. วิทยานิพนธ์
พัฒนบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์. 2514.
- ทักษ์ เฉลิมเตียรณ (แดง) พรรณี ฉัตรพลรักษ์ และ ม.ร.ว. ประกายทอง สิริสุข (แปล).
การเมืองแบบพหุชนอุปถัมภ์แบบเผด็จการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์. 2526.
- ทินพันธ์ นาคะตะ. การเมืองการบริหารไทย : ภาวะของชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536.
- ทศพร สิริสัมพันธ์. การวิเคราะห์ปฏิบัติการ. วารสารสังคมศาสตร์. ปีที่ 24 ฉบับที่ 2 สิงหาคม 2530

ทศพร สิริสัมพันธ์. เทคนิคการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536.

ทศพร สิริสัมพันธ์, ดร.. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ 314603. กรุงเทพฯ : ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

เทียนฉาย กีระนันท์, ศ.ดร.. "การบรรยายนำเรื่องการบริหารการศึกษาและทรัพยากรเพื่อการศึกษา" เอกสารรายงานการสัมมนาแผนการศึกษาแห่งชาติ : จากนโยบายสู่การปฏิบัติ, กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535.

ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. แนวความคิดและทฤษฎีว่าด้วยพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัย คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2525.

ธวัชชัย ไชยเทพ. ความคิดเห็นของนักธุรกิจในจังหวัดภูเก็ตต่อการกระจายอำนาจ.

วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2521.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. ศิลปวัฒนธรรมกับระบบรวมอำนาจ, เอกสารประกอบการสัมมนาทางศิลปะและวัฒนธรรมไทย, วันที่ 16 - 17 สิงหาคม 2536 ณ อาคารรัฐสภา.

ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. หนังสืออ่านประกอบพื้นฐานอารยธรรมไทยตอนพื้นฐานทางประวัติศาสตร์สังคมและการเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2516.

ธิดิมา พิทักษ์ไพรวรรณ. การเข้าใจประวัติศาสตร์ : มุขบทว่าด้วยระเบียบวิธีประวัติศาสตร์.

กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2525.

นที ปันทวนันท์. การกระจายอำนาจกับการคลังท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2538.

นิพนธ์ มาศะวิสุทธ์. ระบบการปกครองของสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย. 2515.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. ระบบการตรวจสอบทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง. กรุงเทพฯ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย. 2538.

บัณฑิตย์ อินทราชัน. พรรคการเมืองกับการรณรงค์หาเสียง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์. 2522.

ปรีดี เกษมทรัพย์. ประชาธิปไตยชนชั้นกลาง. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์วิญญูชน. 2535.

ปรีชญา เวสารัชช. แนวโน้มการกระจายอำนาจของรัฐ. ใน เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การกระจายอำนาจกับการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นไทยในอนาคต ณ ห้องประชุมกรมการ อาคารรัฐสภา 2. วันที่ 22 สิงหาคม 2537.

- ปรัชญา เวสารัช (แปล). พรรคกับเสถียรภาพทางการเมือง. กรุงเทพฯ. บพิธการพิมพ์. 2527.
- ปลัดกระทรวง, สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ. การจัดการศึกษาไทยตามแผนการศึกษาแห่งชาติ : อดีต-ปัจจุบัน. ม.ป.ท., ม.ป.ป..
- ปลัดกระทรวง, สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ. การวางแผนและการจัดการทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., 2526.
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. (ร่าง) พระราชบัญญัติการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. .... กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2537.
- ประยูร ศรีประสาธน์. การศึกษาประชาชน : ปัญหาที่กำลังรอพิสูจน์ความจริง. ในวารสาร ศึกษาบริหาร. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 กันยายน 2522.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. การกระจายอำนาจกับการปกครองตนเองของประชาชน ในเอกสาร ประชามติเรื่องการกระจายอำนาจกับการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นไทยในอนาคต ณ อาคารรัฐสภา, 22 สิงหาคม 2537.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. การปกครองท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมเอกสาร วิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 2534.
- ประทีป คลังทอง, น.อ., ระบบการเมืองไทย. เอกสารวิจัยส่วนบุคคลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. 2532.
- ประพันธ์พงศ์ เวชชาชีวะ. พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และมติมหาชน ในประเทศ นันทิยะกุล (บรรณาธิการ) พัฒนาการเมืองการปกครอง. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2525.
- ประยูร กาญจนดุล. คำอธิบายกฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535.
- ประเวศ วะสี. ยุทธศาสตร์ทางปัญญาของชาติ. กรุงเทพฯ. มูลนิธิภูมิปัญญา 2537.
- ประเวศ วะสี. วัฒนธรรมกับการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. 2537.
- ประสิทธิ์ ดำรงชัย. การวิจัยและการพัฒนานโยบาย. ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. การวางแผนและจัดการทางการศึกษา. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์การศาสนา. 2526.
- ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองไทย ในการเมืองและสังคม. กรุงเทพฯ : โครงการเสริมความรู้ด้านการเมืองและสังคมในระบอบประชาธิปไตย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519.
- ปรีมาวศุต อติศักดิ์. วัฒนธรรมการเมืองกับการพัฒนาการเมืองไทย. ใน ลิขิต ธีรเวคิน

- (บรรณาธิการ). การพัฒนาการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา. 2518.
- ผิน ปานขาว. การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายของรัฐ. ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
การวางแผนและจัดการทางการศึกษา. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์การศาสนา. 2526.
- พระยารักษ์ดีพิบูลย์. คำบรรยายกฎหมายการปกครองท้องถิ่น (พ.ศ.2500). พระนคร :
ไทยพิมพ์. 2500.
- พงษ์สยาม มีชันทอง, ร.ต.อ.. นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรกับการกระจายอำนาจการปกครอง.
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
2538.
- พนม พงษ์ไพบูลย์, ดร. การจัดการศึกษาในอนาคต ในวารสารการศึกษาแห่งชาติ, กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2532.
- พฤติสถาน ชุมพล, มรว. ระบบการเมือง : ความรู้เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. 2530.
- พรชัย รัตมีแพทย์. หลักกฎหมายการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2535.
- พรทิพย์ สุวรรณโรจน์. นโยบายการศึกษากับการพัฒนาประเทศ. วารสารการศึกษาแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.)
- พลศักดิ์ จิรไกรศิริ. การเมืองเบื้องต้น. (ม.ป.ท.).2524.
- พรชัย รัตมีแพทย์. หลักกฎหมายการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2535.
- พรทิพย์ สุวรรณโรจน์. นโยบายการศึกษากับการพัฒนาประเทศ. วารสารการศึกษาแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.)
- พลศักดิ์ จิรไกรศิริ. การเมืองเบื้องต้น. (ม.ป.ท.).2524.
- พรชัย รัตมีแพทย์. หลักกฎหมายการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2535.
- พนัส หันนาคินทร์. การศึกษาของไทย. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช. 2521.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2529.
- พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. ระบบการทุจริตเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและผลิตตำราสถาบัน
เทคโนโลยีสังคม (เกริก). 2538.
- พิพาดา ยังเจริญ และสุวดี ธนประสิทธิ์พัฒนา. การศึกษาและผลกระทบต่อสังคมไทย สมัยต้น
รัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2325 - 2394). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2529.

พิทยา บวรวัฒนา. รัฐประศาสนศาสตร์ : ทฤษฎีและแนวการศึกษา (ค.ศ. 1970 - 1980).

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535.

พิทยา บวรวัฒนา. วิชาทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2535.

พิมพ์จรรย์ นามวัฒน์. การกำหนดนโยบายสาธารณะ. ใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2534.

พีระพล ตันตโอบาส. ความพร้อมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อรองรับการกระจาย

อำนาจ : ศึกษากรณีจังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2538.

ฟิลลิป คูมส์ (เขียน), ก่อ สวัสดิพานิชย์ (แปล). วิกฤตการณ์ของโลกในทางการศึกษาที่คณะ

ในทศวรรษ 1990. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว 2535.

ภิญโญ สาธร. ระบบบริหารการศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์. ปีที่ 1. ฉบับที่ 1. กันยายน 2522.

ภิญโญ สาธร. รัฐศาสตร์การศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช. 2530.

ภิญโญ สาธร. หลักบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่สอง กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช. 2516.

ภิญโญ สาธร. ระบบบริหารการศึกษา ในวารสารศึกษาศาสตร์. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 กันยายน 2522.

มนตรี กนกวาริ. นโยบายในการกระจายอำนาจของรัฐกับสถานะการปกครองของตำบล.

วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
2538.

มนตรี เจนวิทย์การ. คุรุประชาบาล : บทบาทการต่อสู้ทางการเมือง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2528.

มานพ ถาวรวัฒน์สกุล. ชุมนางอยุธยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2536.

มูลนิธิพัฒนาข้าราชการ. นานาทัศนะเพื่อเสริมสร้างประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพัฒนา-
ข้าราชการ. 2535.

ระพี สาคริก. เมืองไทยกับการเปลี่ยนสภาพมาเป็นเวทีฉกฉวย ใน วารสารไทย ปีที่ 9 ฉบับที่ 34
เมษายน - มิถุนายน 2532.

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์. อนิจลักษณะของการเมืองไทย เศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ว่าด้วยเรื่องการเมือง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ผู้จัดการ. 2536.

ลิขิต อีร์เวดิน. การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท. เอกสารประกอบการ
สัมมนาเรื่องกลยุทธ์และบทบาทในการพัฒนาประเทศในทศวรรษ 1980. 12 - 14
กุมภาพันธ์. 2525.

ลิขิต ชีระเวคิน. การเมืองการปกครองของไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
2533.

ลิขิต ชีระเวคิน. การเมืองการปกครองของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์. 2536.

ลิขิต ชีระเวคิน. ข้อมูลประวัติศาสตร์ : มิติเสริมในการวิเคราะห์การเมืองไทยในปัจจุบัน.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2527.

ลิขิต ชีระเวคิน. วิวัฒนาการทางการเมืองการปกครองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2535.

ลิขิต ชีระเวคิน. ปัญหาการพัฒนาการเมืองไทยในอนาคต : วิเคราะห์โดยโครงสร้างทฤษฎี system
analysis ใน การพัฒนาการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์. 2518.

ลิขิต ชีระเวคิน. กระบวนการศึกษาธิการ : ปัญหาและการปฏิรูป. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อ
การพัฒนาประเทศไทย. 2532.

วรเดช จันทรศร. การปฏิรูปและการปรับปรุงระบบบริหารราชการแผ่นดินไทย. กรุงเทพฯ .
สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย. 2534.

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. ศาลปกครองกับหลักการแบ่งแยกอำนาจ ในเอกสารประกอบการสัมมนา
ศาลปกครอง. เอกสารอัดสำเนา ม.ป.ท. ม.ป.ป.

วิชัย ตันศิริ. รัฐธรรมนูญประเทศตะวันตกและไทย : กรณีศึกษาทางประวัติศาสตร์และกฎหมาย.
กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มติชน. 2536.

วิทยา นภาศิริกุลกิจ. การเมืองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. ม.ป.ป.

วิภาวรรณ ตัญยานนท์ (แปล). มองเตสกีเออร์ (เขียน). เจตนารมณ์แห่งกฎหมาย. กรุงเทพฯ.
สำนักพิมพ์วิญญูชน. 2528.

วิโรจน์ สารรัตน์. นโยบายการศึกษาของคณะรัฐมนตรี ชุดที่ 1 - 51. กรุงเทพฯ : บริษัท
อักษราพัฒนา. 2536.

วิชฌุ เครื่องาม. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์. 2523.

วีระ บำรุงรักษ์. การจัดการศึกษาไทยในศตวรรษหน้า (2535 - 2635). เอกสารการวิจัยส่วน
บุคคลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 35.

วุฒิชัย มูลศิลป์. การปฏิรูปการศึกษาในรัชกาลที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์
ศาสตร์แห่งประเทศไทย. 2516.

- วุฒิชัย มูลศิลป์. การวิจัยด้านประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งใช้วิธีการเชิงคุณภาพ : ตัวอย่างการวิจัยเรื่อง การศึกษาในรัชกาลที่ 5. ใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานการสัมมนาเรื่องการศึกษาเชิงคุณภาพกับปัญหาการศึกษา. กรุงเทพฯ. สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ. 2522.
- วิทยา นภาศิริกุลกิจ. การเมืองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ม.ป.ป.
- วิทยาลัยการเมือง, โครงการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาล พ.ศ. 2475 - 2536. กรุงเทพฯ : สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2536.
- วิสุทธ์ ธรรมวิริยะวงศ์. ชนชั้นนำทางธุรกิจกับการเมืองไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการเข้ามามีบทบาททางการเมืองโดยตรง. ใน อโณทัย วรรณพร(บรรณาธิการ). การเมืองไทยยุคใหม่. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2526.
- วุฒิชัย มูลศิลป์ และ สมโชติ อ่องสกุล, มณฑลเทศาภิบาล : วิเคราะห์เปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : แสงรุ่งการพิมพ์, 2524.
- วัชรินทร์ มัสเจริญ . แบบเรียนสังคมศึกษากับการกล่อมเกลางานการเมืองไทยในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ : กรณีความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2533.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ. นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535.
- ศูนย์วิจัยนโยบายการศึกษา. รายงานการประชุมโต๊ะกลมเรื่อง อำนาจทางการศึกษา : กระจายอย่างไรให้สร้างสรรค์ (4 พ.ย.36) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2537.
- สงบ ลักษณะ. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้จังหวัดดำเนินงานพัฒนาและประเมินคุณภาพการศึกษา. รายงานการศึกษาเชิงวิจัยส่วนบุคคลดีเด่น รุ่นที่ 11. วารสารข้าราชการ ปีที่ 41 พฤษภาคม - มิถุนายน 2539.
- สมพงษ์ เกษมสิน และ จรูญ สุภาพ. ลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2520
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2519.
- สมพร เพ็ญจันทร์. ทฤษฎีและแนวความคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์. สงขลา : มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์. 2529.

สมบูรณ์ พรรณภาพ. ประวัติและปรัชญาการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2524.

สมบัติ จันทรวงศ์ (แปล). เดอะ เฟเดอรัลลิสต์ เปเปอร์ : เอกสารความคิดทางการเมือง

ของอเมริกัน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2530.

สมบัติ จันทรวงศ์. เลือกตั้งวิกฤต : ปัญหาและทางออก. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คปไฟ.

2536.

สมบัติ จันทรวงศ์ และชัยอนันต์ สมุทวณิช. ความคิดทางการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

บรรณกิจ. 2523.

สมบัติ จำปาเงิน. รัฐธรรมนูญ รัฐบาล และรัฐสภาของเรา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2520.

สมบัติ วงศ์ศรีรัตน์. การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองและพื้นฐานบางแง่ของวัฒนธรรมการเมือง

ไทย ใน ลิขิต ธีรเวคิน (บรรณาธิการ) การพัฒนาการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา.

2518.

สมบัติ อ่างรังธัญวงศ์. การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร

ศาสตร์. 2530.

สมบัติ อ่างรังธัญวงศ์. การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ . สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร

ศาสตร์. ม.ป.ป.

สมสมัย ศรีสุทรพรรณ. โฉมหน้าของศักดิ์นาไทยในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นกยูง.

2539.

สมศักดิ์ ศิลยก่าธร, พ.อ.. บทเรียนจากการจัดการศึกษาไทยในอดีต. กรุงเทพฯ :

เจริญวิทยการพิมพ์, 2528.

สถิตย์ นิยมญาติ. สังคมวิทยาการเมือง. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2524.

สนิท วิไลจิตต์. วิทยาการเกี่ยวกับการศึกษาประชาบาล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น

กรมการปกครอง. 2515.

สวัสดิ์ จงกล. วิวัฒนาการของการจัดรูปบริหารการศึกษา. ม.ป.ท. ม.ป.ป.

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. เอกสารสรุปผลการสัมมนาทางวิชาการของศิษย์เก่าวิทยาลัย

ป้องกันราชอาณาจักรเรื่อง ประเทศไทย 2540 : โอกาสและทางเลือก. กรุงเทพฯ

: สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. 2537.

สมบัติ จันทรวงศ์. การแบ่งแยกอำนาจ : "จากมองเตสกีเอร์ถึงฟูเบเลียส." ใน วิริยา ศ.ฉินวรรโณ

และชัยชนะ อิงควัต (บรรณาธิการ). รัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกาทัศนะจากเมืองไทย.

กรุงเทพ. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2533.

- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. สังคมวิทยาการเมือง. กรุงเทพฯ. เจ้าพระยาการพิมพ์, 2532.
- สิทธิพันธ์ พุทธหุน. ทฤษฎีพัฒนาการเมือง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2536.
- สิทธิพันธ์ พุทธหุน (แปล) แชมมวล.พี.ยันดิงตัน และ เนลสัน.(แต่ง). ทางเลือกที่ไม่ง่ายนัก : การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในประเทศกำลังพัฒนา. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2529.
- สิปปนนท์ เกตุทัต. การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
- สิปปนนท์ เกตุทัต. ก้าวมัน ทันโลก : เอกสารประกอบปาฐกถา "สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร" ครั้งที่ 3 เรื่องการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ : เสริมสร้างสมรรถนะไทยในประชาคมโลก. 1 กุมภาพันธ์ 2537, ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิปปนนท์ เกตุทัต. รายงานผลการศึกษาเพื่อปฏิรูประบบการศึกษา. กรุงเทพฯ. ไทยวัฒนาพานิช. 2517.
- สิปปนนท์ เกตุทัต . เอกภาพการบริหารการศึกษาของไทย ในวารสารศึกษานวัตกรรม ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 กันยายน 2522.
- เสรี พงศ์พิศ. ภูมิปัญญาไทยกับการพัฒนาชนบท เล่ม 1-2. กรุงเทพฯ : มูลนิธิภูมิปัญญา. 2536.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. สังคมวิทยาการเมือง ; หลักการและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์. 2532.
- สุกิจ เจริญรัตนกุล. วิเคราะห์การเมือง : สรุปแนวความคิดของสิบนักวิชาการอเมริกัน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2530.
- สุขุม นวลสกุล วิทยา นภาศิรินุกุลกิจ และ วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ. การเมืองและการปกครองไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2524.
- สุจินต์ หังสุบุตร. จุดอ่อนระบบการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย. 2514.
- สุจิต บุญบงการ. การพัฒนาการเมืองไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531.
- สุจิต บุญบงการ. การพัฒนาการเมืองไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2537.
- สุจิตรา บุญยรัตนพันธุ์. นโยบายสาธารณะ : ขอบเขตและแนวคิดหลัก ใน วินิต ทรงประทุม และ วรเดช จันทรศร (บรรณาธิการ). รัฐประศาสนศาสตร์ : การประสานขอบ

- ชายและแนวคิด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2533.
- สุชาย ตวีรัตน์. อำนาจนิยมของรัฐรวมศูนย์, เอกสารประกอบการสัมมนาทัศนคติทางศิลปะและวัฒนธรรมไทย, วันที่ 16 - 17 สิงหาคม 2536 ณ อาคารรัฐสภา.
- สุภี แสนสุวรรณศรี. วิวัฒนาการของกรมการศึกษา. ม.ป.ท. ม.ป.ป.
- สุภางค์ จันทวานิช. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2537.
- สุพงษ์ ไสธนะเสถียร. การสื่อสารกับการเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ประสิทธิ์ภักดิ์ แอนด์พริ้นติ้ง. 2537.
- สุพันธ์ ยันต์ทอง, รศ.. การบริหารโรงเรียน นวัตกรรม เทคนิค ประสบการณ์โรงเรียน, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- สุมินทร์ จุฑาภูกร. การกลม่อมเกลตาทางการเมืองโดยใช้แบบเรียนหลวงเป็นสื่อในสมัยรัชกาลที่ 5. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2529.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารคำสอนประกอบชุดวิชาไทยกับการทำประเทศให้ทันสมัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2531.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารประกอบการเรียนชุดวิชาการบริหารการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2531.
- เสน่ห์ จามริก. การเมืองกับการศึกษาของไทย. กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนาสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2523.
- เสน่ห์ จามริก. รัฐธรรมนูญและสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และ 60 ปี ประชาธิปไตยไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา. 2535.
- เสน่ห์ จุ้ยโต. ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะ. ในเอกสารประกอบการเรียนชุดวิชาการวางแผนและนโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2534.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. ความขัดแย้ง : การบริหารเพื่อการสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ตะเกียง. 2534.
- แสง รัตนมงคลมาศ. กลุ่มอิทธิพล : กำเนิด บทบาท ผู้สร้าง และทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลง. ใน ชัยอนันต์ สมุทวณิช (บรรณาธิการ). สัตว์การเมือง. 2513.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 100 ปี การประถมศึกษาเพื่อทวยราษฎร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. 2527.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. การขยายการศึกษาภาคบังคับ.

- กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โรงเรียนสตรีเนติศึกษา (แผนกการพิมพ์). 2521.
- สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ. พัฒนาการรัฐธรรมนูญไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย. 2533.
- อมร จันทรสุมบุรณ์. กฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ม.ป.ป.
- อมร รักษาสัตย์. การรวมและการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาในแง่ทฤษฎี. ใน พระคุณแม่. กรุงเทพฯ : พันธุ์พิบูลย์ฯ. 2536.
- อมร รักษาสัตย์ . การพัฒนานโยบาย. ม.ป.ท.ม.ป.ป.
- อมร รักษาสัตย์ และ ชัดติยา กรรณสูต. ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 2515.
- อรพินท์ สฟโชคชัย. ภาคราชการไทยและหุ้นส่วนใหม่ในการพัฒนา. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการประจำปี 2539 เรื่อง การปฏิรูปภาคราชการเพื่ออนาคตของไทย. กรุงเทพฯ : มูลนิธิชัยพัฒนาและมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย. 2539.
- อลงกต วรกี. การรวมอำนาจและการกระจายอำนาจขององค์กรการปกครองท้องถิ่นไทย. นิตยสารท้องถิ่น ปีที่ 34 ฉบับที่ 7 กรกฎาคม 2537.
- อนันต์ เกตุวงศ์. การกระจายอำนาจและการพัฒนา. ใน ชุติศักดิ์ เทียงตรง. เทศบาลกับการพัฒนา. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2517.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย : แนวทางเศรษฐศาสตร์การเมือง. ใน ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ และคณะ. วิถีวิทยาศาสตร์สังคมไทยสมัยใหม่ : วิถีใหม่เพื่อการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : คณะกรรมการโครงการส่งเสริมองค์การพัฒนาภาคเอกชนไทย. 2537.
- อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. การเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ของชนชั้นผู้นำไทยตั้งแต่รัชกาลที่ 4 - พ.ศ. 2475. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2538.
- อรรณพ พงษ์วาท. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการพัฒนาการศึกษา : ทางเลือกนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาใหม่. (ม.ป.ท.. ม.ป.ป..)
- อโณทัย วรรณภาพ. ทางเลือกในการพัฒนาการเมืองไทย : ประชาธิปไตยแบบผู้อุปถัมภ์ - ผู้รับ-อุปถัมภ์ ใน อโณทัย วรรณภาพ (บรรณาธิการ). การเมืองไทยยุคใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา. 2527
- อุทุมพร จามรมาน. การวิเคราะห์เนื้อเรื่อง ใน วารสารวิธีวิทยาการวิจัย คณะครุศาสตร์

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีที่ 1. ฉบับที่ 2. พฤษภาคม - สิงหาคม 2529
- อุทัย บุญประเสริฐ. การศึกษาและการพัฒนาประเทศ : แนวความคิดพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 2527.
- อุทัย บุญประเสริฐ. การศึกษากับการพัฒนาและความสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ. สระบุรี : ปากเพรียวการพิมพ์. 2529.
- อุทัย หิรัญโต. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2523.
- อุทัย เลหาวิเชียร. ระบบราชการกับการพัฒนาการเมืองไทย. ในเอกสารประกอบชุดวิชาปัญหาพัฒนาการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2532.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. การศึกษาประชาชนล: อาการป่วยหนักของระบบบริหารราชการแผ่นดิน. วารสารศึกษาศาสตร์. ปีที่ 1. ฉบับที่ 1. กันยายน 2522.
- โอวาท สุทธนารักษ์. การศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : บริษัทสารมวลชน จำกัด. 2528.

ภาษาอังกฤษ

- Abba, Mustafa. Tensions between centralization and decentralization : A discussion of the national policy in Nigeria with focus on Gongola state. Dissertation Ph.D. The university of Wisconsin-Madison. 1990.
- Akin Rabbibad. Patron - Client Relationship and The self-help organization of the poors. Thai - European Seminar on social change in contemporary Thailand. May 28 - 30, 1980.
- Almond, G.A. and Powell, G.B.. Comparative Politics : A Developmental Approach. Boston : Little. Brown and company. 1966.
- Almond, Gabriel A. and Verba, Sydney. The Civic Culture, Princeton : Princeton University Press, 1993.
- Anderson James E. Public policy making : An introduction. Houghton Mifflin company. Boston. 1990.
- Arnstein, Sherry.R.. Ladder of Citizen Participation. AIP Journal. July. 1969.
- Bedian, Arthur G. and Zammuto, Raymond F. Organization Theory and Design. The Dryden Press. USA. 1991.
- Boyle, Edward and Crosland, Anthony, The Politics of Education. Penguin books. 1971.

- Burack, Elmer H., and Mathys, Nicholas J., **Introduction to Management : A Career Perspective**. New York : John Wiley & Sons. 1983.
- Charles. E Lindblom. **The Policy-Making Process**. 2nd Prentice-Hall, Chiffs N.J. 1992.
- Cheema, G Shabbir and Rondinelli, Dennis A.. **Implementing Decentralization Programs In Asia : Local capacity for Rural Development**. United Nation Centre for Regional Development. Synthetic Report Series No.3 Nagoya Japan. 1983.
- Cheema, G Shabbir and Rondinelli, Dennis A.(Editors). **Decentralization and Development : Policy implementation in Developing Countries**. By The United Nation Centre for Regional Development. Sage Publication. 1983.
- Colesman, James S (ed.). **Education and Political Development**. New Jersey : Princeton University Press. 1965.
- Connors, Lyrdsay, **School-based Decision-making, Report on the National Conference (Sydney, Australia), June 1 - 4, 1977**.
- Cummings. William K., **The Centralizations of Education Project, BRIDGES** .Mar 1988.
- Dahl, Robert.A.. **Modern Political Analysis**. New Jersey : Prentice-Hall. 1970.
- Dahl, Robert.A.. **Who Govern?**. New Heaven. Yale University. 1961.
- Derbyshire, Dennis and Derbyshire, Ian. **Political System of The World**. W & R Chamber LTD. Edinburgh. UK. 1989.
- Deutsch, Karl.W. **The Nerves of Government**, New York. The Free Press of Glencoe. 1969.
- Dye, Thomas.R.. **Understanding Public Policy**, 7th Prentice-Hall Inc. Englewood Cliffs. New Jersey. 1992.
- Easton, David. **A System Analysis of Political Life**. New York. John Wiley. 1965.
- Edward conrad smith and ArnoldJohn Zucher (Ed). **Dictionary of America Politics**.
- Edword, Wolfers. **"Decentralization: Meanings Forms Objectives and Methods"**
- Peter Larmour and Ropate Dalo (editors), **Decentralization in the South Pacific: Local, Provincial and State Government in Twenty Countries**. The Institute of Pacific Studies and the Institute of Social and Administrative studies of the University of the South Pacific. 1985.
- Eisenstadt,S.N.. **Modernization : Protest and Change**, Englewood Cliffs New Jersey : Prentice-Hall Inc.. 1966.

- Embree, John. **Loosely Structure Social System : Thailand In Comparative Perspective.**
New Heaven : Yale University Culture Report series No.17. 1969.
- Fowkes, Virginia Klines and Others. **Educational Decentralization and Development of Physician's Assistant, Journal of Medical Education.** Vol.58 No.3 Mar 1983.
- Fred, Riggs. **Thailand : The modernization of a Bureaucratic Polity.** Honolulu East - West Center Press. 1967.
- George R. La Noue and Bruce L.R. Smith, Decentralization. in Lee. C. Deighton (editor in Chief). **The Encyclopedia of Education.** The Macmillian Company and the Free Press. 1971.
- Good, Carter V. **Dictionary of Education.** 2nd. McGraw Hill Book Company. 1959.
- Ginsberg, Mark B. and others. "Educators/Politics" in **Comparative Education Review.** Vol. 36. No. 4 November. 1992.
- Gruberg, Martin. **Decentralization in Grolier In Corporated.** The Encyclopedia Americana International Edition. Grolier Incorporated. 1988.
- Ham. Christopher and Hill, Micheal. **The policy Process in the Modern Capitalist state**
2nd Harvester wheatsheat. 1993.
- Harold Wolman. "Decentralization: What it is and why we should care," Bennett. Robert J. (editor). **Decentralization Local Governments and Markets : towards a Post-Welfare Agenda** Clarendon Press. Oxford University. New York. 1990.
- Harvey Demine and Ramona.F.Malong. **Decentralization : Area Development in Practice in Asia.** The Rural-Reginal Development Network (RRDN). AIT. Bangkok. 1987.
- Hogwood, Brian W. and Gunn, Lewis A. **Policy Analysis for the real World.** Oxford University 1984.
- Hollinsteiner, Mary Racelis. **Understanding People's Participation : some Reflection and Practical Guidelines ; Aids to Programe UNICEF Assistance to education.** UNICEF New York. 1982.
- James Macgregors Burns and Others. **Government by the people.**
- Jane L. David. **School-based Decision-making : Kentuckey's Test of Decentralization,**
Phi Delta Kappan, Vol.75 No.9 May 1994.
- John Thomas. **From Centralization to Decentralization, the Principal in Transition,**

- EDD Dissertation, Arizona State University, 1991.
- Joseph Mankoe and Bill Maynes, Decentralization of Educational Decision making in Ghana, *International Journal Educational Development*, Vol.14 No.1 1994.
- Koontz, Harold and Weihrich, Heinz. *Management*, 9th ed. New York :McGraw Hill, 1988.
- Lasswell, H and Kaplan, A. *Power and Society*. New Heaven : Yale University Press. 1950.
- Lasswell,Harrold D.. *Who Gets What when and How?*. Cleveland : The World Publishing Co. 1958.
- Lijphart, S.M., *Political Man*. Gardencity, New York. Double Day and Company. 1968.
- Magnone, Susan Ann. variable affecting superintendent-principal Decentralization. Dissertation Ph.D. Clearmont Graduate School. 1990.
- Mccown, Gloria Jean, *Site-based Management: A Study of the Changing Role of the Central Office in Decentralization*, EDD Dissertation, University of North Texas, 1993.
- McGinn, Noel and Strut, Susan, *Educational Decentralization : Weak Stage or a Strong Stage ?*, *Comparative Education Review*, Vol 30 No.4 November 1986.
- Muray Thomas.R, *Polotics & Education. Cases from eleven Nations*. Pergaman Press UK. 1983.
- Peter Sleeper, Theo Bergen and Jan Guesbers, the Policy - making Capacity of School: Results of a Deutch Study, *Educational Management and Administrations*, Vol.22 No.3 1994.
- Prawda, *Educational Decentralization in Latin America: Lessons Learned*. *International Journal of Educational Developmeenl*, Vol.13 No.3 July 1993.
- Pye, Lucian W., *Aspects of Political Development*. Boston: Little. Brown and Company.1966.
- Pye, Lucian C. and Sidney Verba (eds.). *Political Culture and Political Development*, Princeton : Princeton University Press, 1965.
- Quade. E.S. *Analysis for Public decision*. 2nd North-I tolland. N Y.
- Ravitch, Diane and Grant, William P.. *School Decentralization in New York City 1975, and Detroit's Experiance with School Decentralization*. Center for Governmental Studies, Washington D.C. May - June 1975.
- Riaz, Shahrax Anjum, *Rethinking Educational Structure of Educational Planning and*

Administration in Pakistan: Prologue to Local Development - Decentralization,
EDD Dissertation, Columbia University Teachers College, 1992.

Rush, Micheal and Althoft, Phillip. **An Introduction To Political Sociology.** London' Thomas Nelson and Sons Limited. 1971.

Samual.P.Huntington, **Political Order in Changing Societies,** New Heaven : Yale University Press, 1963. หน้า 266.

Sharfritz, Jay.M. **Decentralization** in The dorsey Dictionary of American Government and Politics.

Stephen H. Rhinesmith. **A Manager's Guide to Globalization : Six keys to Success in a changing world.** The American Society for training and Development Alexandria Virginia USA 1994.

Susan.P.Mamchak and Steven.R.Mamchak. **School's administrator Encyclopedia,** Parker Publishing Company INC. New York, 1982.

Tofler, Alvin. **Powershift.** 1993.

Tolbert, Micheal Lawrence, **Problems of Educational Decentralization : A Bolivian Case study : 1950 - 1980,** Ph.D. Dissertation, The University of Texas at Austin, 1980.

White, Paula Ann. **Teacher Participation in School Decision Making : Decentralization of Authority to the School Site,** Ph.D. Dissertation, The University of Wisconsin-Medison, 1990.

Windham, Douglas M. **Strategies for Decentralizing Data use.** in D. Chapman and L. Mahlck. **From Data to Action : Information Systems in Education Planning,** Paris : Praeger Press. 1992.

United nations. **Decentralization for National and Local Development;** New York : United Nations Publication, sales No.62. II H.2.

Yang, Seungshil. **sources of Political support for decentralization of the educational system and its relationship to public support for educationan.** Dissertation Ph.D. University of Illinois at Urbana Campaign. 1991.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(สำเนา)

ที่ ทม 0309/2319

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

23 ธันวาคม 2539

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตรวจสอบรายงานการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการวิจัย

เนื่องด้วย นายภาณุวัฒน์ ภักดิ์วงศ์ นิลิตชั้นดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์เชิงการเมืองของพัฒนาการและทางเลือกในการพัฒนานโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง และ ดร.วิชัย ตันศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิลิตขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสรุปรายงานการวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาตรวจสอบรายงานการวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ประจักษ์ ศกุนตะลักษณ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ ศกุนตะลักษณ์)

รักษาราชการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

งานมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2183530

ประเด็นในการตรวจสอบรายงานการวิจัย

1. ด้านข้อมูล มีประเด็นในการตรวจสอบ ดังนี้
  - 1.1 ความถูกต้องของข้อมูลและแหล่งข้อมูล
  - 1.2 ความเหมาะสมของการนำข้อมูลไปใช้
  - 1.3 ความครอบคลุมของการค้นคว้าข้อมูล
2. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นในการตรวจสอบ ดังนี้
  - 2.1 ความถูกต้องในการวิเคราะห์
  - 2.2 ความเหมาะสมในการวิเคราะห์
  - 2.3 ความสอดคล้องในการวิเคราะห์
  - 2.4 ความครอบคลุมในการวิเคราะห์
3. ด้านการนำเสนอข้อมูล มีประเด็นในการตรวจสอบ ดังนี้
  - 3.1 ความถูกต้องในการนำเสนอ
  - 3.2 ความเหมาะสมในการนำเสนอ
  - 3.3 ความสอดคล้องในการนำเสนอ
  - 3.4 ความครอบคลุมในการนำเสนอ
4. ข้อคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะ

กลุ่มบุคคลผู้ตรวจสอบรายงานการวิจัย

ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่านเหล่านี้เป็นผู้ตรวจสอบรายงานการวิจัยในประเด็นของพัฒนาการของนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษาและปัจจัยทางการเมืองที่เข้ามามีผลกระทบต่ออนโยบายดังกล่าว

1. ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ อธิบดีปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชัย พันธเสน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. ดร.ประยูร ศรีประสานน์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
5. ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. ดร.รุ่ง แก้วแดง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
7. ดร.พนม พงษ์ไพบูลย์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

8. ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง อดีตเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม
แห่งชาติ
9. นายระลึก ธานี ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์
10. นางสาววันทนา เลิศสินไทย ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดพิษณุโลก

ผู้เชี่ยวชาญในลำดับที่ 1 ถึง 4 เป็นผู้เชี่ยวชาญหลักในการตรวจสอบรายงานการ
วิจัย และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งหลายที่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ด้วยที่กรุณาสละเวลา
และให้คำแนะนำในการตรวจสอบรายงานการวิจัยในประเด็นดังกล่าวข้างต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(สำเนา)

ที่ ทม 0309/11393

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

29 ธันวาคม 2539

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายภาณุวัฒน์ ภัคดีวงศ์ นิสิตชั้นดุสิตบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์เชิงการเมืองของพัฒนาการและทางเลือกในการพัฒนานโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง และ ดร.วิชัย ต้นศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษาที่จะให้ข้อมูลแก่นิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ นายภาณุวัฒน์ ภัคดีวงศ์ ได้ทำการสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ประจักษ์ ศกุนตะลักษณ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ ศกุนตะลักษณ์)

รักษาราชการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

งานมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2183530

ประเด็นของคำถามที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบกันเป็นโครงสร้างดังนี้

1. ความหมายของการกระจายอำนาจทางการศึกษา | หมายความว่าอย่างไร
2. เป็นการกระจายอำนาจอะไรให้แก่ใครบ้าง
3. ลักษณะของแนวคิดการกระจายอำนาจทางการศึกษาเป็นเช่นไร
4. ทำไมต้องมีการกระจายอำนาจทางการศึกษา
5. รูปแบบของการกระจายอำนาจทางการศึกษามีหรือไม่ ถ้ามี ควรจะเป็น เช่นไร
6. ใครเป็นผู้ได้รับอำนาจ ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้
  - 6.1 ท้องถิ่น ประเภทที่เป็นองค์กรนิติบุคคลได้แก่ องค์กรการปกครอง ท้องถิ่น
  - 6.2 ชุมชน ประเภทองค์กรของชุมชนที่ไม่เป็นนิติบุคคล
  - 6.3 ข้าราชการในระดับสถานศึกษา
  - 6.4 ข้าราชการในระดับจังหวัด
  - 6.5 คณะกรรมการร่วมระหว่างข้าราชการกับประชาชนที่ได้มาจากการเลือกตั้ง
7. ใครเป็นผู้ให้อำนาจ ระหว่าง รัฐ โดยรัฐบาล หรือ องค์กรบริหารส่วนกลาง โดยกระทรวงศึกษาธิการ
  8. วิธีการได้มาของผู้ได้รับอำนาจ
    - 8.1 การเลือกตั้ง ในรูปแบบใดระหว่างการเลือกตั้งโดยตรงหรือการเลือกตั้งโดยอ้อม
    - 8.2 การแต่งตั้ง
  9. บทบาทของผู้ได้รับอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษา
    - 9.1 บทบาทโดยตรงในการจัดการและบริหารการศึกษา
    - 9.2 บทบาทในการให้การสนับสนุนการจัดการและบริหารการศึกษา
  10. อำนาจลักษณะใดที่ผู้ให้อำนาจ จะให้แก่ผู้ได้รับอำนาจ
    - 10.1 เป็นอำนาจในการจัดการและบริหารการศึกษา (authority)
    - 10.2 เป็นหน้าที่ในการจัดการและบริหารการศึกษา (task) และควรจะทำอย่างไรในการกำหนดนโยบาย
  11. อำนาจชนิดใดบ้างที่ผู้ให้อำนาจ จะให้แก่ผู้ได้รับอำนาจ เช่น อำนาจในการบริหารวิชาการ อำนาจในการบริหารการคลังโรงเรียน อำนาจในการบริหารงานบุคคล เป็นต้น
  12. มีปัจจัยทางการเมืองใดบ้าง ที่เข้ามามีอิทธิพลต่อนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษา ในทรรศนะของท่าน
  13. ปัจจัยทางการเมืองดังกล่าว ปัจจัยใดบ้างที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุน และปัจจัยใดบ้างที่เป็นปัจจัยขัดขวาง
  14. ในทรรศนะของท่าน ท่านคิดว่า ในอนาคต ประเทศไทยน่าจะมีการกระจายอำนาจทาง

การศึกษาหรือไม่

15. จากข้อ 14 ท่านคิดว่า จะมีแนวทางในการพัฒนานโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษาเช่นใด

16. จากข้อ 15 ท่านคิดว่า จะมี การพัฒนานโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามกระบวนการนโยบาย 5 ขั้นตอน อย่างไรบ้าง โดยมีคำถามเบื้องต้นดังนี้

16..1 การก่อตัวของนโยบาย | จะทำอย่างไร ใครเป็นผู้เริ่ม และจะมีลักษณะการก่อตัวอย่างไร

16.2 การตัดสินใจประกาศเป็นนโยบาย | จะใช้รูปแบบใด วิธีการใด มีการประกาศเป็นกฎหมายหรือไม่

16.3 การนำนโยบายไปปฏิบัติ | จะทำอย่างไร โดยใคร

16.4 การประเมินผลนโยบาย | ควรทำอย่างไร จะใช้อะไรเป็นเครื่องวัด

16.5 การธำรงรักษา ฯ | ควรหรือไม่ อย่างไร

17. จากประเด็นการพัฒนานโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษาทั้ง 5 ขั้นตอนข้างต้น จะมีปัจจัยเงื่อนไขอะไร ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายการกระจาย อำนาจทางการศึกษา เช่น

17.1 ปัจจัยภายนอกระบบการศึกษา

17.2 ปัจจัยภายในระบบการศึกษา

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์

1. ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน รักษาการอธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

2. ศาสตราจารย์ ดร.อมร รักษาสิทธิ์ สมาชิกสภาวาระรัฐธรรมนูญ สายวิชาการ จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

3. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ อดีตคณบดี คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ดร.อุทัย ดุลยเกษม มุลนิธิสตรศรี สฤษดิ์วงศ์

5. ดร.สุรัฐ ศิลปอนันต์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

6. ดร.พนม พงษ์ไพฑูรย์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

7. ดร.กมล ภูประเสริฐ เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

8. ดร.กษมา วรารณ ณ อยุธยา อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

9. นาย นิยม พึ่งสุจริต ผู้อำนวยการสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง

กระทรวงมหาดไทย

10. นายอนันต์ อนันตกุล บริษัทเงินลงทุนชิตก้า

11. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์
12. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช พรรคประชาธิปัตย์
13. ไม่ประสงค์ออกนาม กรรมการศึกษาโรงเรียนวัดยาง (มีมานะวิทยา) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก
14. ไม่ประสงค์ออกนาม กรรมการศึกษาโรงเรียนวัดยาง (มีมานะวิทยา) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก
15. ไม่ประสงค์ออกนาม กรรมการศึกษาโรงเรียนวัดบ้านสร้าง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัย
16. นายแดง ชุมจุล กรรมการศึกษาโรงเรียนวัดควนถบ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง
17. นายอ่ำ แดงอักษร กรรมการศึกษาโรงเรียนวัดควนถบ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง
18. นายปรารภ จันท์คำ กรรมการศึกษาโรงเรียนบ้านแหลมยาง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง
19. นายเป็อน ชูรอด กรรมการศึกษาโรงเรียนบ้านแหลมยาง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง
20. ดาบตำรวจสมศักดิ์ แดงอยู่ กรรมการศึกษาโรงเรียนบ้านแดล สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์
21. นางบุญจันทร์ เจือจันทร์ กรรมการศึกษาโรงเรียนบ้านแดล สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์
22. นายวิลาส โพธิสาร กรรมการศึกษาโรงเรียนแดลศิริวิทยา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์
23. นายสุเทพ พจนสุวรรณชัย กรรมการศึกษาโรงเรียนบางแม่หม้าย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
24. นายพูนศักดิ์ ลีโรจนประภา กรรมการศึกษาโรงเรียนบางแม่หม้าย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
25. นายหาญ สุดโต กรรมการศึกษาโรงเรียนบางแม่หม้าย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
26. นางจระนัย จิตใจเอื้อ นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
27. นายประภาส สกุลดี กองการศึกษา เทศบาลเมืองสุรินทร์ ให้สัมภาษณ์แทนนายก

เทศมนตรี จังหวัดสุรินทร์

28. ว่าที่ร้อยตรี อนุกุล สุภาไชยกิจ นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง

29. นายสันต์ สุวรรณนคร ประธานสภา องค์การบริหารส่วนตำบลบางแม่หม้าย อำเภอ
บางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

30. นายสุจินต์ กาลมุลิก ประธานสภา องค์การบริหารส่วนตำบลตำนาน อำเภอเมือง
จังหวัดพัทลุง

31. นายกำพล เจือจันทร์ ประธานสภา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแตล อำเภอศรีณรงค์
จังหวัดสุรินทร์

32. ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
กำแพงเพชร

33. ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุษายา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุษายา

34. ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สุรินทร์

35. ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
พัทลุง

36. ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

39. ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสุรินทร์

40. ผู้ช่วยผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดพัทลุง สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดพัทลุง

41. ศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

42. ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดอุษายา จังหวัดอุษายา

43. ศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

44. ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง จังหวัดพัทลุง

45. ดร.พนัส หันนาคินทร์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ มหาวิทยาลัยนเรศวร กรรมการคณะ
กรรมการการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรมจังหวัดพิษณุโลก

โดยบุคคลที่ 32 เป็นต้นมา ผู้วิจัยได้กราบเรียนเชิญเป็นผู้ให้การสัมภาษณ์ในกรณีของการ
แสวงหาแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อการสร้างทางเลือกในการพัฒนานโยบายการกระจาย
อำนาจทางการศึกษา

ประวัติผู้เขียน

นายภาณุวัฒน์ ภักดีวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2505 ณ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ในวิชาเอกเคมี วิชาโทชีววิทยา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนาศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2536 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับ 5 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ปัจจุบันช่วยราชการสำนักงานปฏิบัติการศึกษาล้านงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย